

3. mednarodna konferenca
DRUŽBENA ODGOVORNOST IN IZZIVI ČASA 2008
Prispevki družbene odgovornosti k dolgoročni uspešnosti
vseh udeležencev na trgu
Maribor, 5. in 6. junij 2008
Konferenčna dvorana Štajerske gospodarske zbornice

SKLEPI KONFERENCE

Kratek povzetek osnovnih spoznanj
s 3. mednarodne konference inštituta IRDO

1. Delati dobro preko zakonskih meja

Družbena odgovornost (DO), če povzamemo njeno uradno opredelitev na kratko, pomeni, da delujemo ljudje posamično, kot podjetja in vse druge organizacije, tako, da delamo dobro namesto škodljivo za sebe in druge hkrati in to preko meja, ki jih zahtevajo zakonodaja in druge uradne norme. DO bi lahko šteli za pomembno vrednoto, ki se kaže kot prostovoljno in vsem koristno obravnavanje zaposlenih, poslovnih partnerjev – odjemalcev, dobaviteljev, sodelujočih organizacij – družbenih in družabnih organizacij, skratka, vseh deležnikov in naravnega okolja kot pogoja za življenje ljudi. Ob tem je smiselno upoštevati ozadje, ne le ta površinska dejstva.

2. Vpliv kapitala na družbo je (pre)velik

Sodobno življenje in gospodarstvo sta pod bistvenim vplivom (zlasti velikih) podjetnikov, menedžerjev in državnih organov, manj vplivajo nanju drugi ljudje. Vplivne skupine določajo, kakšno ravnanje velja za pravno, ekonomsko in družbeno odgovorno, torej pravilno. Zato je pomembno ugotoviti, da v ekonomski teoriji prisegajo na svobodni trg, na katerega torej nihče ne vpliva in ki dosega optimum celotne družbe z 'nevidno roko', hkrati pa na trg odločilno vplivajo po svojih interesih. Le-ti so lahko ozko in kratkoročno usmerjeni, ali pa dolgoročno in široko.

Slednje je nujno, krajši kratkoročni in ozko usmerjeni interesi in vplivi namreč povzročajo zlorabe teorije 'nevidne roke' in 'zakona eksternih ekonomik' s tem pa hude, celo usodne stranske učinke, kot so:

- revščina, ki se samo navidezno zmanjšuje, če gledamo razpone kakovosti življenja,
- zelo uničeno naravno okolje brez trajnostne bodočnosti človeštva, ki se bi (tehnološko in ekonomsko ter pravno) dala obnoviti, če bi najbolj vplivni to le hoteli, a ob nujnih, zdaj še znosnih, toda hitro rastočih stroških, menda celo do višine 20% svetovnega bruto produkta, kar bo petkrat več uničenja kot iz obeh svetovnih vojn skupaj, če delovanje ne bo hitro, ampak ga bodo še dalje odlagali in si s tem žagali zeleno vejo lastnega obstoja,
- nezadovoljni ljudje s težnjo upreti se izkoriščanju, vse do terorizma in vojn,
- ipd.

3. Človeštvo brez DO je zašlo v slepo ulico

Skratka, pomanjkanje DO v vsakdanji praksi ljudi, zlasti najbolj vplivnih, je zelo drago, vsaj na dolgi rok, pa tudi na kratki rok. Vodi človeštvo v slepo ulico, najbrž že generacije, ki so zdaj v srednjih letih, še verjetneje pa sedanje mlade po vsem svetu.

V iskanju poti iz slepe ulice človeštva je stična točka DO z evropskim gibanjem za poslovno odličnost, ki ima v kriterijih za nagrajevanje veliko meril o DO in jo torej podpira. Toda pot dalje iz poslovne odličnosti in njej namenjenega sodobnega inoviranja, ki vodi v izobilje, tudi vodi v revščino, saj izobilje uničuje motiv za delo z namenom imeti več, ko ljudje že imajo vse, kar štejejo za potrebno. Tudi ta, nova revščina se bi dala reševati z DO - v povezavi z ustvarjalnostjo.

Svetovno gibanje za DO pomeni torej iskanje izhoda iz slepe ulice, ki je nastala, ker tržno gospodarstvo ni uveljavilo demokracije enakovrednih in enakopravnih ljudi, ampak navidezno demokracijo preglasovanja in lobijev z oblastjo in v ozko korist najbogatejših, torej odnose, ki so v ekonomskem in družbenem bistvu zelo podobni fevdalnim, katere je tržno gospodarstvo poskusilo nadomestiti. Večina akcij je za zdaj bolj površinska od tega bistva.

4. Veliko DO dokumentov, premalo prakse

Evropska unija in slovenska država sta na ravni publiciranja dokumentov o DO napravili že veliko, a praksa jih uresničuje delno. To dokazujejo tudi izkušnje varuha človekovih pravic, ki dobiva ogromno prošelj ljudi za pomoč zoper zlorabe v korist vplivnih.

Prikazane izkušnje iz tujine tudi potrjujejo, da je DO (vsaj tisto iz uradne, v začetku povzete opredelitve) možno in koristno doseči. Podeljevanje nagrad za DO podjetij jo podpira. Podpira jo tudi poročanje o njej. Podobno je mogoče reči tudi o novem modelu menedžmenta z imenom popolnoma odgovorno upravljanje.

5. Z DO zmanjšajmo neodgovorno prakso!

DO kot gibanje zajema torej veliko ukrepov, da bi zmanjšali družbeno neodgovorno prakso. Izmed njih je 3. konferenca inštituta IRDO posvetila veliko pozornosti predvsem DO, ki se tiče odnosov z javnostmi, oglaševanja in medijev, v čemer njena vsebina dopolnjuje vsebini 1. in 2. konference inštituta IRDO iz let 2006 in 2007.

Nekaj poudarkov iz prispevkov:

- V slovenskem tisku o DO in praktičnih primerih ravnanja v skladu z DO poročajo zadnja leta več kot prej, a še ne dovolj, da bi ljudje šteli tako delovanje sebe kot posameznikov in organizacij za edino pravo in bi ga tudi prakticirali redno, ne le izjemoma.
- Pomembne so nagrade za družini prijazno podjetje, za zaposlenim prijazno podjetje, za naravnemu okolju prijazno podjetje.
- Potrebne so donacije z vplivom preko meja marketinškega pridobivanja ugodnega ugleda podjetja iz poslovnih razlogov.
- Z meritvami dejanskega obremenjevanja naravnega okolja npr. z ogljikovim dioksidom in inovativnim ukrepanjem na osnovi spoznanj iz njih, da bi izpuste zmanjšali, je mogoče aktivno prispevati k varovanju okolja.
- Nujno je ravnanje s poslovnimi partnerji, kakršno koristi dobaviteljem in odjemalcem, ne le eni strani.
- Potrebno je spodbujanje sodobne, celovitejšje etičnosti v oglaševanju in drugih odnosih z javnostmi, tudi z vključevanjem DO v poklicno prakso strokovnih delavcev s področja odnosov z javnostmi.
- Če so dejavnosti zastavljene in izvedene dovolj celovito, je mogoče doseganje obojestransko usklajenih odnosov poslovnih partnerjev, ki krepijo celovitost njihovega vrednotenja prakse in delovanja v praksi.
- Za izmenjavo znanja in izkušenj imamo v Sloveniji že možnost:
 - uporabe portalov vplivnih organizacij za spodbudno poročanje o praksi glede DO,
 - podporo DO z delovanjem strokovnih in interesnih združenj, tudi sindikatov,
 - usposobljene in aktivne svetovalce za krepitev DO v malih in srednje velikih podjetjih.
- Vse večja je uporaba standardov ISO 9000, ISO 14000, EMAS, evropske nagrade za poslovno odličnost ter vključevanje DO v krepitev (celovite) kakovosti poslovanja in z vsem tem povezano inoviranje osebnih vrednot, kulture, etike in norm, zato pa tudi vsakdanje in poslovne prakse.
- Še precej v zaostanku je pridobivanje finančne podpore za krepitev DO iz virov Evropske unije, četudi so njeni postopki in pravila pogosto bolj v škodo kot v korist razvoju DO.

Predstavljene vsebine so zgledi ukrepanja, s katerimi bi se dalo zmanjšati družbene neodgovornosti in krepiti DO v ravnanju vplivnih, torej vsakogar. Podrobnosti je mogoče prebrati v dvojezičnem zborniku povzetkov konference (tiskani in elektronski del zbornika, www.irdo.si). V njem je tudi nekaj prilog, ki dopolnjujejo vsebino prispevkov.

6. Spoznanja o DO smo lahko izmenjali, ker se zavedamo soodvisnosti

Za moralne, finančne, kompenzacijske in delovne prispevke, ki so omogočili izvedbo 3. konference IRDO in s tem nabor spoznanj, s katerimi bi se in se bo dalo krepiti DO v vsakdanjem delovanju mnogih ljudi in njihovih organizacij, se IRDO zahvaljuje vsem 93 udeležencem konference, zlasti pa:

- avtorjem prispevkov, ki so prišli iz petih držav, a pretežno iz Slovenije,
- častnemu pokrovitelju prof. dr. Danilu Türku, predsedniku Republike Slovenije,
- županu Mestne občine Maribor Francu Kanglerju,
- so-prirediteljem – Slovenskemu društvu za odnose z javnostmi, Štajerski gospodarski zbornici, Združenju delodajalcev Slovenije in Slovenski fundaciji za poslovno odličnost,
- vsem, ki so organizacijsko in tehnično sodelovali pri pripravi in izvedbi konference.

Veseli smo spoznanja, da se zavedamo soodvisnosti in pri tem skupaj oblikujemo konferenco. Upamo, da nas bo v prihodnje takšnih še več.

Maribor, 6.6.2008

V imenu Programskega in Organizacijskega odbora 3. mednarodne konference Družbena odgovornost in izzivi časa 2008:

Anita Hrast,
direktorica inštituta IRDO,
predsednica Organizacijskega odbora
konference

ddr. Matjaž Mulej, zaslužni profesor (UM EPF),
predsednik Strokovnega in Znanstveno -
raziskovalnega sveta inštituta IRDO,
predsednik Programskega odbora konference